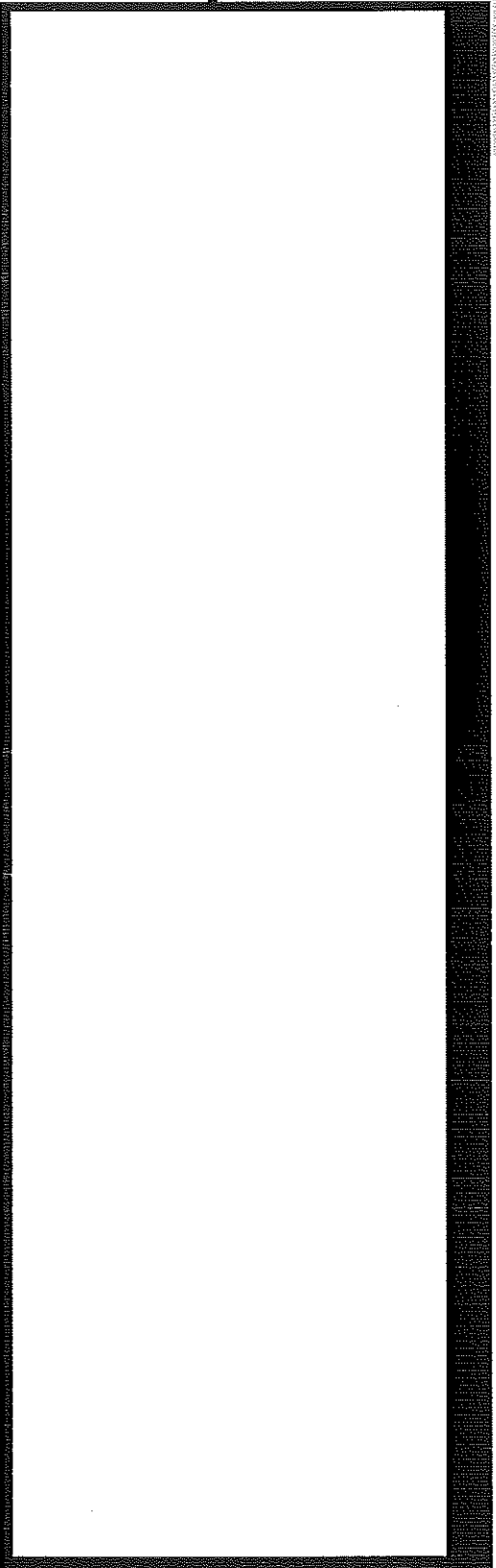

Dr. 12

Inflace

Inflace

■ **Inflace** – proces postupného znehodnocování kupní síly měny v důsledku růstu cen. Projevuje se zvyšováním celkové hladiny cen statků a služeb v průběhu určitého období.

■ **Negativní důsledky inflace:** snížení kupní síly peněz, znehodnocování úspor, zhoršení schopnosti peněz plnit funkci uchovatele hodnot, snížení reálných mezd, zvýšení míry nejistoty v rozhodování podnikatelů, přispívání k nestabilitě a prohlubování ekonomické nerovnováhy.

■ Opakem inflace je **deflace** - proces zvyšování hodnoty peněžní jednotky zmenšováním peněžního oběhu, hlavně umělým snížením objemu oběživa; především k odstranění následků inflace a ke zhodnocení měny. Snížování objemu oběživa ovlivňuje negativně výkonnost ekonomiky. Proto jde o jev poměrně vzácný a zpravidla nežádoucí.

Statistika inflace

- Nesleduje se pohyb cen všech komodit, ale jen určitých (segmentace trhu) a pomocí statistických šetření se tvoří tzv. indexy
- **Nevyrovnaná inflace** – ceny jednotlivých statků rostou rozdílným tempem (mění se cenové relace)
- **Vyrovnaná inflace** – ceny jednotlivých statků rostou stejným tempem
- Informace o míře inflace se využívají např. pro účely valorizace mezd, důchodů a sociálních příjmů, při sestavování nájemních smluv, aj.
- Pro správnou vypovídací schopnost je nutné přesně specifikovat období, za které je uváděna a k čemu je vztahována

Měření inflace

$$\text{míra inflace} = \frac{\text{cenová hladina (t)} - \text{cenová hladina (t-1)}}{\text{cenová hladina (t-1)}} * 100 \quad (\%)$$

- Hlavní používané indexy:
 - Index spotřebitelských cen a
 - Deflátor

Index spotřebitelských cen

■ Poměříje úroveň cen vybraného koše výrobků a služeb (cca 790) ve dvou obdobích. Význam (váha), jednotlivých druhů zboží ve spotřebním koši odpovídá podílu daného druhu na celkové spotřebě domácností.

■ Do spotřebního koše je zařazeno zboží (potravinářské, tabák, odívání, nábytek, potřeby pro domácnost, drogistické, pro dopravu a volný čas, pro osobní péči aj.) a služby (opravárenské, z oblasti bydlení, provozu domácnosti, zdravotnictví, sociální péče, dopravy, volného času, vzdělávání, stravování a ubytování, osobní péče a finanční). Složení spotřebního koše se v průběhu let mění.

■ **Mírou inflace** z hlediska domácností je procentní přírůstek indexů spotřebitelských cen.

■ Pokles míry inflace, klesající procentní přírůstky cenové hladiny označujeme jako **dezinflace**.

Cenové indexy

Druhy CPI:

- Přírůstek průměrného **ročního indexu** spotřebitelských cen
- Přírůstek indexu spotřebitelských cen **ke stejnému měsíci** předchozího roku
- Přírůstek indexu spotřebitelských cen **k předchozímu měsíci**
- Přírůstek indexu spotřebitelských cen **k základnímu období** (např. rok 2000 = 100).

■ Vedle CPI existují i další cenové indexy:

- indexy cen stavebních prací a stavebních objektů,
- indexy cen průmyslových výrobců,
- indexy cen zemědělských výrobců,
- indexy cen tržních služeb v produkční sféře.